

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDESI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA
AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre
8 K. Tanítóknak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány
Telefon-szám 15. ára 10 fillér. Telefon-szám 15.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: FÜLEI SZ. LAJOS.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér-
többeszi közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyilt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyilt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenkint
kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **BETEGH PÁL** könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. — M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz.

Gazdasági nevelés vármegyénkben.

(T.) A modern kor tudományyá emelte a mezőgazdaságot. A mi régebb sejtés volt, ma már tudássá jegecedett, az apáról-fiura szálló hagyományokból, az ingadozó szokásokból rendszerek lettek, melyek szilárd ismeretekre alapulnak.

Ebben az új világrendben csak az boldogul, aki végig tudja küzdeni az elméleti tudományok segélyével támogatott háborút, a természet mostohasága ellen.

Aki elmarad, az elveszett s feje fölött végig rohan az idő árja, melyben nyomtalanul elmerül. Ez a sors vár mindazokra, akik megvetik a gazdasági tudományokat s rövid látásukban nem veszik észre, hogy a mai gözzel haladó kor nem enged időt senkinek arra, hogy a gazdasági ismeretek körül csakis saját tapasztalatai alapján nyerjen tájékozást. Mert aki ma haladni akar, annak tanulni is gyorsan kell.

Ez a rövid elmélkedés nem hasztalan ebben a mi par excellence mezőgazdasági országunkban, ahol a nemzet zömét a gazdák osztálya teszi ki s ennél fogva a nemzet sorsa is ennek az osztálynak boldogulásához van kötve és főleg nem hasztalan itt a Székelyföldön, melynek csak gazda és hivatalnok társadalma van, a kisiparos osztály elpusztult, nagy ipar nincs, a kereskedelem számba alig jöhet.

Ezt a népet gazdaságilag nevelni kell. Kezdve a mezőgazdaság legelemibb fogal-

maitól a legmagasabbig, fel kell tártani előtte a gazdasági tudomány kincses házát, mert igazán csak az tudja szerelni a földet, az állatot, aki azt ismeri is, aki tudja, hogy az elméleti és fizikai munkának milyen tömérédek feláldozásába kerül eredményesen gazdálkodni, nemcsak magunkért, hanem a jövő idők számára is.

Akié a föld, azé a haza. Alaptörvénye ez a hazaszeretetnek. Őseink ezt a földet nemcsak vérrel, hanem verejtéssel is tartották fenn ezer éven át. Ezt a földet művelni és pedig úgy művelni, hogy a mai modern élet követelményeinek megfeleljünk s fenn tartsuk azt a jövő nemzedékek számára is, legszentebb hazafias feladat.

Az elmaradt, régi gazdasági rendszerek pusztítják a föld életerejét. Ez az életerő pedig nem kimeríthetetlen. Még évtizedekkel ezelőtt büszkén hirdették, hogy a magyar alföld fekete talajában mivelés és fáradság nélkül terem az acélos buza. Ott a föld őseire végtelenség látszott. S ma? Végeszakadt ennek az őskori állapotnak s verejtékes munkába kerül az alföldi birtokok termő-képességének védelmezése.

Valaha Görögországban, a nagy klasszikusok idejében mesés volt a föld termő ereje s nemcsak az emberi alkotásokat, de magát a természetet is bevonta az őserő varázsa. Ma éhezik a görög nép, agrikultúrája nincs s az egykori épület-óriások kopár sziklákra merednek felfelé. Az evangelisták idejében Palesztina a legbujább nö-

vénzetnek adott életet, ma sivár pusztaság uralkodik mindenütt.

Igy történt Dél-Spanyolországban, a déli Balkán államokban s így fog történni nálunk a Székelyföldön is. Miért? Mert többet veszünk el a földtől, mint a mennyit vissza adunk neki. Az apák századokon át folytatták ezt a termelési rendszert s ez vezetett a pusztuláshoz. Amely nép nem tanult, amely népet gazdaságilag nem neveltek, ott a föld is felmondta a szolgálatot s mostoha lett az ő mostoha fiaival szemben.

Nem nyilván való-e, hogy ebből származik egész ország részek minden nyomorusága? Nem nyilván való-e, hogy e veszedelem ellen küzdeni, a népet az ismeretekkel felfegyverezni kötelesség, melyet a nemzet jövő boldogulásának feladata szab elénk?

És nem látjuk-e, hogy itt a Székelyföldön, milyen párhuzamosan halad a nép elszegényedése, a föld romlásával és a gazdasági ismeretekben való szomorú elmaradottsággal?

Neveljük a népet gazdaságilag, hadd legyen fegyver a tudás az ő kezében, melyel megvédi magát s magának ezt a földet. Hiszen Erdélyt a székely nép tartotta fenn, Magyarországot pedig Erdély s így a székely nép a nemzet multjában magasztos történelmi hivatást töltött be és fog betölteni a jövőben is. Erre a hivatásra akarjuk erőssé tenni ezt a népet, hadd legyen ezen

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRGÁJA.

Tíz év előtt.

— A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárcája. —

1894-ben történt, az egyházpolitikai harcok idején, az az alábbi kis epizód, mely jelentéktelen momentuma volt az akkor országosan hullámzó politikai szenvedélyeknek. Hogy mégis leírom, teszem azért, mert egyrészt a szereplők személye elég jelentékeny arra, hogy kicsiny események világításában is érdekesek legyenek s mert másrészt épen ennek a megyének szőlőttei is részt vettek benne. Néven említeni ez utóbbiakat nem fogom, de lesznek, kik magukra ismernek benne s kik megerősíthetik szavaimat.

Az időtájon a festészeti akadémia növendéke voltam s belső munkatársa a volt nemzeti párt hivatalos lapjának, a Nemzeti Ujságnak. A szerkesztőség legfiatalabbik tagja voltam s így rám bízta az egyetemi ifjuság körében történt mozgalmak figyelemmel kísérését. Ki is szolgáltam becsülettel két egyetemi körű ciklust, az akkori vezérek, Botlik József és Martos Ferenc idejében.

Ez utóbbi a szabadelvűek vezére volt. Az ő idejében kezdett megalakulni az egyetemi nemzeti párt, az antisémita jelleg egy árnyalatával, mely aztán győzelemre jutott s néhány évig vezette az ifjuságot. Virágzását két udvarhelyi születésű egyetemi körű elnök idejében érte el.

Ennek a pártnak voltam tagja és támogatója hirlapomban, Fótanyánk az Egyetem kávéház egy

kis mellékhelyiségében volt, mely azonban csakhamar szűknek bizonyult; különösen tüntetések idején.

A tüntetések pedig napirenden voltak az időben s hol a szabadelvűek, hol a nemzetiek csapatok egy parázs kis lármát a képviselőház és a főrendiház előtt. Nekünk rendszeres szervezetünk volt s képesek voltunk egy negyedóra alatt hatalmas tömeget összetoborzani a kedvenc politikusok éljenzésére, vagy a nem tetszők lehurrogására.

El kell ismernem, hogy ez a szereplés akkor nem volt népszerű. Az ország közvéleményének óriási többsége nyilatkozott meg az egyházpolitikai alkotások mellett s a közvélemény ez izgató állapotában nem volt tanácsos szembekerülni az általános hangulattal. Hanem minket épen ez a körülmény vonzott s így történt, hogy a híres 120,000 főnyi tömegeből álló szabadelvű körmenetben, alig kétszázan ellentüntetést rendeztünk.

A hatalmas ember áradat úgy fogott körül, mint egy szigetet a végtelen ocean, de mi nem törődve semmivel, zajos ovációkban törtünk ki Apponyi mellett és megabugoltuk Csáky Albint az Adrássy-uti egyik villa előtt, a hol a nagy államférfiu egész táborokarával nézte végig a menetet.

Csupán a rendezők vezetője, Rohoney Gida próbálta elhallgattatni a programba sehogy sem illő tüntetésünket, de nem sikerült.

Ez időben élesebbé vált az ifjusági küzdelem s napirenden voltak a véres párbajok.

Apponyi gróf egyik hatalmas politikai beszéde pedig végleg leforgatta a helyzetet. A szabad-

elvűek nagy tüntetést rendeztek Wekerle Sándor mellett s egyben elhatározták, hogy Apponyit inzultálják.

Ez a dolog tudomásunkra jutott az egész tervvel együtt, ami abból állott, hogy a házát ostrom alá veszik, beverik az ablakait, esetleg behatolnak lakásába is s ott szétzuznak mindent, a mi törhető és inzultálják őt magát is, ha lehet. Ugyanakkor a Nemzeti Kaszinó előtt vak lármával elvonják a rendőrség figyelmét.

Ennek a tervnek sikerülnie nem volt szabad. Azonnal szerveztük a védelmi tábor. Az Egyetem kávéház összes helyiségei megteltek párt-hiveinkkel és vártuk a besötétedést, hogy elhelyezkedjünk Apponyi lakásának lépcsőházában, elszánva magunkat, hogy harcolunk a végletekig.

Hanem Apponyit a dologról értesíteni kellett. A vezérek e sorok íróját és Bölönyi Iványos Gyulát küldötték ki, hogy értesítsék jó előre a történéndőkről.

Apponyi akkor az Egyetem-teret és Ferencciek-terét összekötő utca egyik palotájának első emeletén lakott. A házszámra már nem emlékszem, csak azt tudom, hogy az épület valamelyik bank tulajdona volt.

Este 6 óra lehetett, mikor Apponyi dolgozó szobájába beléptünk. Ez ideig még soha sem láttam Apponyit az ő otthonának intim környezetében s így, habár folyton rátekintettem, mégis apróra megnéztem mindent, ami őt körülvette.

Fekete bőr karos-székekre ültetett, ő maga egy kis asztalka mellett foglalt helyet, velünk szemben.

a földön egy erős nép, melyet nem söpörnek el a jövő idők hullámai.

Ezek a gondolatok lebegnek előttünk, mikor értesüléseket veszünk a vármegyei G. E. gazdasági előadásairól és ismeretterjesztő felolvasásairól.

Örömmel látjuk, hogy halad a munka, a nép gazdasági nevelésének hazafias és érdemes munkája.

Iparpártolás.

Lapunk egyik legutóbbi számában jeleztük a Magyar Védő Egyesület megalakulását. A kibocsátott ismertetésből közöljük az alábbi sorokat. Sajnos, a helyszüke nem engedi ez alkalommal részletesebben kiterjedni az egyesület nagyszabású programjára s így most csak az iparpártolási bankra és az ipari védelemre vonatkozó program-pontok egyes részeit adhatjuk.

A legujabb szociális eszme: a kamattól való mentés.

Első pillanatra hihetetlennek látszik, — éppen napjainkban, midőn az egész hitelművelet a kamatozáson alapszik.

Sajnos tapasztaljuk a mai hitelezés nehézségeit.

Régtől fogva érthetetlen volt az agrikultúr Magyarországon, hogy míg az ingatlannal bíró gazdák s birtokosok nem volt hitele, vagy csak nagy nehezen tudta hitelét kielégíteni, ugyanakkor a kereskedővilág minden tagjának, bármilyen vagyontalan is lett legyen, ha címtáblája volt, azonnal hitele is volt. Ezen hitellel éltek a félreeső falvak kis szatócsai is, míg az ingatlannal rendelkező birtokos emberek hitelhez nem juthattak.

Ezen kamattól való mentés eszméjét a Magyar Védő Egyesület kívánja a mezőgazdasági és ipari termelés előmozdítására és védelmére életbe léptetni és megvalósítani.

A M. V. E. teljes tudatában van annak, hogy nagy nemzeti célok csak akkor lesznek állandóak és maradandók, ha azok mellett az anyagi érdekek is kielégítést találnak. Ezért egy országos iparpártolási bankot létesít részvényekre, a mely részvények a tiszta jövedelemből 6 százalékos kamatot élveznek, mely bank a vásárló feleknek a szokásos biztosítékok mellett félévre kamattól való mentést ad.

Sőt ezen iparpártolási bank a hazai ipartermékek vásárlására, minden postatakarékpénztár utján, vagy a központban: vásárlólapokat = áru cseket ad — készpénz ellenében, melylyel minden

Elmondottuk, hogy mi vezetett hozzá. Legnagyobb nyugalommal vette a hírt, csupán a keserűség egy halvány árnyalata rezgett át hangján, mikor megadta feleletét.

— Politikai tetteimért viselem mindig a felelősséget s így a szóban forgó beszédért is. Mondják meg barátainak, hogy ne védelmezzenek. Talán nem is lesz szükség rá. Nem hiszem, hogy akadjon fiatal ember Magyarországon, aki megtámadjon engem és a házamat.

Ebben a pillanatban bejött az inas és bejelentette Horváth Gyulát. A nagy publicista érdekes arca megjelent az ajtóban.

— Jó hogy jössz! — szólott hozzá Apponyi, talán te is meggyőzheted az urakat arról, hogy aggodalmuk fölösleges.

— Miről van szó?

Elmondottam neki is a tényállást. Ő már nem ilyen optimisztikusnak fogta fel a dolgot.

Kérdésekkel halmozott el s végül oda nyilatkozott, hogy okvetlen gyűljünk össze a ház előtt. Ő magára vállalta a rendőrség értesítését is.

Ezzel eltávoztunk. Apponyi azonban előbb köszönetet mondott. Szavaiból kitűnt, hogy nem hisz a veszélyben, de nem is fél tőle.

Tényleg nem is volt aztán nagyobb baj, mert sikerült meggátolnunk. Egyetlen kellemetlen következmény egy kép volt a Borszem Jankó legközelebbi számában, mely Apponyit ábrázolta, a mint lakásán, barátságában félelemmel kitekint, míg a kapukon és ablakokon ágyuk és szuronyok végei kandikáltak elő.

Mikor aznap este Kaas Ivor bárónak a szerkesztőségben elbeszéltem a történeteket, azt mondta:

— Hogy Apponyinak igaza volt és nem lett skandalum, az egészen természetes. Krisztus urunk is legnagyobb bizalommal lépett a tengerre és nem merült el. Apponyit is ez a naiv hit védelmezi.

k. i. m.

vevő, a hazi árut készítő gyárban iparosnál vagy kereskedőnél teljes értékben vásárolja be szükségleteit.

Ezen vásárlólapok után az egyetbe belépett gyárosok, iparosok és kereskedőkkel való egyezmény alapján a vevők 5 százalékos pénztári engedményt nyerne. Vagyis ezen 5 százalékos tiszta megtakarítás olyan előny, mit készpénz vásárlás mellett sem érhetünk el, de különösen nem a kicsiben vásárló és vidéki nép.

A kiadott vásárlólapokat a Magyar Védő Egyesület országos iparpártolási bankja — nyomban a bemutatáskor — készpénz ellen váltja be a kötelekbe lépett gyárosoktól, iparosoktól és kereskedőktől: 8 százalékos levonással. Vagyis 3 százalékosért vállalja át a M. V. E. iparpártoló bankja a kockázatot a gyárosok, kereskedők és iparosoktól; a mivel ezek a hitelezéstől és a vele járó kellemlenségektől s a kintlévőségek behajtása és költségeitől menekülnek meg, míg ellenértékül: új és nagy vevőközöniséget nyerne, mindazokat, a kik mint a M. V. E. tagjai, hazai árukat és a fenti kedvezmény mellett vásárolni akarnak.

Az áru-csek kibocsátása egymagában is óriási jelentőségű dolog a hazai iparpártolás emelésére.

Az áru-csekkel kapcsolatban a legszerencsésebb gondolat a magyar származású árukat a M. V. E. védjeggyel, mint országos és egyöntetű védjeggyel ellátni és megjelölni.

Ezen védjegy a régi vitézségi érem, a hajdani védegyelet jelvénye, hármassal halmon kettős kereszt, cserkoszorúval övezve.

Ha minden vevő ezen védjegyre figyel s csakis az ezzel ellátott magyar származású árukat ad előnyt a külföldi előtt, hazai iparunk, mezőgazdaságunk javára, meg van mentve. Azon kereskedők, iparosok és gyárosok, akik ilyen magyar származású árukat előállítanak s forgalomba hoznak: kirakati üzleti táblákkal lesznek ellátva, a vevő közönség előtt való igazolásra. Így minden vevő saját maga ellenőrzi a hazai áruk származását. Milliók kezében ez a legsikeresebb békés fegyver ama 900-tól 1200 millió K-ig menő összeg visszaszerzésére, mit ma a külföld viszen ki tőlünk — szükségtelenül — évenként.

Sajátos pénzügyi helyzetünkben koronája ezen mélyreható új hitelszervezetnek: a kamattól való mentés, a mikor mintegy 1000 millió K kénytelen a takarékpénztárakban 3 százalékra vagy 3-2 százalékra tétlenül heverni, mivel a tőkével bírók jövedelme is megcsappan s vásárló képességük csökken.

A szövetkezetekről.

Miután a szövetkezetek ügye ugyszólván napirenden van és miután én egy nagyforgalmu szövetkezetnek évekig elnöke voltam: nem lesz talán fölösleges, ha ezen kérdéshez röviden én is hozzászólok. Egészen dióhéjban előadom azon szövetkezetek történetét, melynek elnöke voltam.

Alakult 1887-ben 45 taggal, 13 frt részjeggyel. Üzleti berendezést, helyiséget, szóval mindent hitelre kellett fedezni. Pénzt vett fel az egyes községi lakosoktól 200—300 frtonként 8—10 százalékra. Évenként pontos leltár lett fölvéve. Az üzletvezető évi fizetése 660 frt és lakás, az ellenőrző pénztárosé évi 20 frt volt, ezenkívül adóba mintegy 80 frtot fizetett az egylet, melynek neve: „Consum verein“ volt. 1894-ben változott az üzletvezető és ekkor lettem az egylet elnöke. Midőn a vezetést átvettem és az új üzletvezetőnek az üzletet átadtuk, 600 forint cselekvőtőke (Reservefond). Két év múlva már nem birtunk mozogni pénz- és hitel hiányában, melynek oka fölfogásom szerint az volt, hogy a forgó tőkére igen magas kamatot fizettünk. Tervet dolgoztam tehát ki, hogy egy egységes kölcsönt vegyünk fel olcsóbb kamatra, személyi jótállással a tagok részéről, midőn tervemet a közgyűlésnek előadtam, a tagok száma 9-re apadt. Így felvettünk 3000 frtot, mely összeggel mindent fedeztünk és a megmaradt pénzen új portékákat vásároltunk. Még egy félévig folytattuk az üzletet ilyen módon, de még az sem tudott már segíteni, mind hátrább vándoroltunk, úgy hogy végre is eladtuk olyan szerencsésen, hogy a vevő magára vállalta a 3000 frt adósságunkat, ezzel szemben kapott egy 2000 frt értékű házat és telket, teljesen berendezett üzletet. Ez történt 1898-ban. Vevő, mint az üzlet tulajdonosa, azóta szépen gyarapodik, nagyszámu családjával él, sőt valamit félre is tesz.

Figyelemmel kísértem számos szövetkezetet és mint általános érvényű igazságot leszürttem ma-

gannak a következő tételt: a szövetkezetek sorsát teljesen az üzletvezető kezében van. Ugyanis az ilyen üzletekben a vezető állása bizalmi kell legyen, mert a jó ellenőrzés olyan költséges berendezést kíván, amit az üzlet el nem bír. Az üzlet vezetésére pedig csak a legkritikább esetekben lehet embert kapni, mert az előbb mondottakból következik, hogy a szövetkezet csak úgy prosperálhat, ha az üzletvezetőben megvan a következő három tulajdonság: szakértelem, egyszerűség és föltétlen megbízhatóság. Ha ezek valamelyike hiányzik, úgy egy szövetkezet hajosan tud zöldágra vergődni.

A másik igazság pedig az, hogy a szövetkezeti eszme nagyon szép és jó elméletileg, a melylyel sokat foglalkozni és a melyet minden oldalról megvilágítani érdemes, sőt kötelességünk. Mert valamit életre akarunk hozni, amiből ahhoz nem értőknak hasznot ígérünk. Pedig nagyon is megfontolandó, hogy a várható haszon arányban állandó-e az elérésére fordított fáradsággal? Részemről nem merek erre igenről válaszolni.

Dr Kovács Géza.

Az iparfelügyelet fejlesztése. Mindenféle felügyelők között az iparfelügyelők voltak eddig a legsebhogyabb állapotban, amennyiben semmiféle szerves kapcsolatban nem voltak a közigazgatási hatósággal s így az ipari szolgálat elszigetelt állapotában éppen ott nem lehetett hathatós segítség, ahol arra leginkább szükség volt. A törvényhatóságok teljesen hiájával voltak a szakértő ipari tanácsoknak, viszont az iparfelügyelők meg a közigazgatási hatóságok közvetlen közreműködését és támogatását hajosan tudták megszerezni. Ezen a visszas állapoton segít most Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter egy igen okos rendeletével, melyet a törvényhatóságokhoz intézett s amelylyel az iparfelügyelők szolgálatát bekapcsolja a közigazgatás minden intézményébe s ennek minden hatóságával közvetlen érintkezési jogot biztosít az iparügyi szakközvegeknek. Ez a mindenképpen helyes intézkedés egyfelől termékenyebbé teszi az adminisztrációt, másfelől pedig az iparügyek hathatósabb fejlődésének csiráit rejti magában.

Egyházi élet.

Építünk Székelyudvarhelyen templomot! A közművelődés oltárán Isten dicsőségére áldoz, ki a Székelyudvarhelyen építendő unitárius templom költségeihez hozzájárul. Az egyházközség előjárósága a következő kegyes adományokat vette és hálás köszönettel nyugtázza. Daniel Lajos egyh. körü felügyelő gondnok gyűjtőivén: Daniel Lajos 200 K, Daniel Lajoska, Daniel Ferike 10—10 K. Együtt 220 K. Kádár Lajosné és ifj. László Ferencné gyűjtőivén Gyepesben adakoztak: Kádár Lajosné, ifj. László Ferencné, Nagy Sándorné, özv. Benedek Jánosné, ifj. alsó Benedek Mózesné 1—1 K, Demeter Ferencné, Benedek Ferencné, legifj. Szász Mózesné, Cérják Istvánné, Benedek Dénesné, Beke Ferencné, ifj. Szász Mózesné 40—40 f, legifj. Benedek Mózesné Lőrinc, ifj. László Sándorné, Benedek Lászlóné, Szász Ferencné 30—30 fillér, felső Cseke Jánosné, Tódor Ferencné, felső Csiki Istvánné, ifj. Benedek Józsefné, Cérják Ferenc, id. Cseke Ferencné, if. Benedek Jánoskáné, Benedek Régina, Benedek Domokosné, Benedek Józsefné Lőrinc, kör. Bendek Andrásné, Gidáli Izsákné, ifj. Demeter Mihályné, László Domokosné, Deák Mózesné, Demeter Péterné, Zoltán Istvánné, id. Gál Mózesné, id. Gál Józsefné, ifj. Szász Andrásné, ifj. Gál Mózesné, László Mihályné, ifj. Dombi Mózesné, Dombi Ferenc, Gál Andrásné, Moj Jánosné, ifj. Demeter Andrásné, ifj. Benedek Jánosné, Moj Mihályné, Uzoni Jánosné, Moj Jánosné, ifj. Bendek Domokosné Lőrinc 20—20 f, Cseke Jánosné alsó, Kádár Ibolyka 12—12 fillér, id. Gál Jánosné, Fodor Samuné, Benedek Áronné, Ilyés Mihályné, Polgár Miklósné, Dimény Józsefné, id. Gál Péterné, Gál Dénesné, Gál Mihályné, ifj. Gál Jánosné, Benedek Mártonné, Fodor Józsefné, ifj. Benedek Mózesné lőr., köz. Gál Péterné, Béla Mihály, özv. Zoltán Ferencné 10—10 f, id. Benedek Józsefné, Birki Jánosné, Nagy Ferencné 8—8 fillér, László Mózesné, felső Cseke Mózesné, id. Szász János 6—6 f, Vas Jánosné 4 fillér. Együtt 18 K. Az I—XVIII. közlemény összege 4929 K 57 f. E közlemény összege 238 K. Összesen 5167 K 57 fillér.

Különfélék.

A telefon-hálózat fejlesztése.

Udvarhelyvármegye agilis alispánjának közbejárására, a kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a Székelyudvarhely városi távbeszélő hálózat kiépíttessék, sőt ennek az interurbális hálózatba leendő bekapcsolását még az 1904. év folyamára kilátásba helyezte, ha kellő számú előfizető előzetesen jelentkeznek.

Ha a terv keresztülvitele sikerül, nem sokára a legtávolabbi külföldi telefonállomásokkal is közvetlen kapcsolat létesül s Budapestre, Bécsbe, Berlinbe, Párisba élőszóval küldhetünk üzenetet a székely anyavárosból. Mondanunk sem kell, hogy rendőri, kereskedelmi szempontból ennek az alkotásnak megbecsülhetetlen előnyei lennének.

Hisszük, hogy a vármegye fáradhatatlan alispánjának sikerülni fog ezt a szép tervet keresztül vinni, mely esetben a legszébb érdemeket szerzi meg városunk anyagi és erkölcsi érdekei mellett kifejtett munkásságával.

Az előfizetők kellő számú jelentkezését pedig valószínűnek tartjuk, mert 48 az a minimum, melyet a kereskedelmi miniszter megállapított s városunkban ezt a számot elérni talán nem lesz nehéz dolog. Ez ügyben f. hó 31-én d. e. 10 órakor, a vármegyház kis tanácstermében értekezlet lesz az alispán elnöklete alatt.

— **Személyi hírek.** Lapunk 7-ik számában megemlékeztünk Hollak Árpád főispán fiának, Hollak Ferencnek betegségéről. Mint újabban örömmel értesülünk a beteg állapota javult. Legközelebb egyik fővárosi szanatoriumba fogják felvinni a beteget.

— **Esküvő.** Varró Elek m. kir. végrehajtó február hó 4-én d. u. 4 órakor esküszik örök hűséget Baczó Vilma k. a.-nak városunkban.

— **Kinevezések.** Vármegyénk főispánja Tamás Péter járási irnok, végzett joghallgató helyettes szolgabírónak nevezte ki és szolgálat-tételre a homoródi járási szolgabírói hivatalhoz osztotta be. Gerely Dénes helybeli lakos, végzett joghallgatót pedig fizetés nélküli közigazgatási gyakornoknak nevezte ki.

— **Egy hűséges cseléd ünneplése.** Mihály Jakab gazdasági cselédnek a mai nap délutánján örömmünnepe lesz. Szakáts Zoltán polgármester adja át Szöllösi Sámuel bérlő udvarán a földmívelésügyi miniszter kitüntető díszokmányát és 50 korona arany jutalomdíját a becsülettel szolgált, hűséges cselédnek.

— **A kaszinó közgyűlése.** A székelyudvarhelyi uri kaszinó f. hó 31-én délután fogja megtartani rendes évi közgyűlését, saját helyiségeiben. A gyűlésen a jelentések, évi költségvetés, tisztújítás és indítványok kerülnek tárgyalás alá.

— **Estély.** F. hó 28-án Göllner Béla kir. törv. bíró házában fényes estély volt. Jelen voltak: Dr. Damokos Andor alispán és neje, dr. Bodolla Gábor és neje, László Domokos és családja, Demény Ferenc és neje, Szabó István és neje, dr. Horváth Károly és neje, Szabó Gábor és neje, dr. Valentsik Ferenc és neje, Diószeghy Margit, Diószeghy Sámuel, Reicher Alfréd és még többen az uri társaság fiatalabb tagjai közül. A kitűnően sikerült estély a késő reggeli órákban ért véget.

— **A Múzeum-Egylet közgyűlése.** Az udvarhelymegyei Múzeum-Egylet f. évi február hó 7-én. Jung-Cseke Lajos apátplébános elnöklete alatt választmányi ülést tart.

— **Anyakönyvi kinevezés.** A belügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök vármegyénkben a bordosi anyakönyvi kerületbe Molnár János h. körjegyzőt anyakönyvesnek nevezte ki.

— **A tisztviselői kör színjátékos táncmulatása** iránt vármegyeszerte nagy az érdeklődés. Jegyek immár csak mérsékelt számban kaphatók. A mulatság kezdete folyó évi február hó 1-én este pont 7 órakor lesz. A szereplők sorában — a beállott gyászeset következtében — Blájer Balázs helyét Bárt Károly fogja betölteni, aki igen nagy szolgálatot tesz a rendező bizottságnak, hogy a rövid idő mellett is vállalkozott a jelentékeny szerepre. A helyarákban annyi változás állott be, hogy a nagy keresetségnak örvendő páholyokat 2 koronás idegen páholyokkal egészítették ki s a karzati jegyek a bálterembe való belépésre nem jogosítanak. Jegyek a meghívó előmutatása mellett még mindig válthatók a „Székely-Udvarhely“ kiadóhivatalában.

— **Egyházi estély.** A székelyudvarhelyi ref. egyház ma jan. 31-én d. u. 5 órakor a kollegium tornacsarnokában egyházi estélyt tart. A rendezők: Csépné Ignácné és Darvai Irma igen változatos programot állítottak össze. Előre is felhívjuk rá a közönség figyelmét.

— **Emléket az agyagfalvi réten.** A székely- emlék alapjára az udvarhelymegyei takarékpénztárban VI. 740 számbetűti könyvbe elhelyezett 5095 K 91 fillér 1903. II. félévi kamata 115 K 21 fillért bevettem, ugyszintén a tordai Székely-társaság 1806 sz. gyűjtőívén utalvány mellett küldött 6 koronát, ezen összegből posta költségre kiadás 4 fillér, marad 5 K 96 fillér tiszta bevétel. A kamatokkal együtt 121 K 17 fillért hozzáadva a már korábban begyűlt 5095 K 91 fillérhez, az alapösszege jelenleg 5217 K 8 fillért tesz ki. Fogadja a nemesszivű Székelytársaság hazafias adományáért ez uton is a végrehajtó bizottság hálás köszönetét. Székelyudvarhely, 1904. jan. 29. Ferentzi János, végreh. biz. pénztárnok.

— **Fillérestély.** Szépen sikerült fillérestélyt rendeztek szerdán, f. hó 27-én Varró Berta és Konez Margit, melynek programja egyike volt a legelvezetesebbeknek ebben a saisonban. Hann Pepi Kiss József „Rabnő“ c. költeményét szavalta el, a tőle már megszokott tüzzel és erővel. Előadásában teljesen érvényesült remek organuma, melylyel az érzések minden fokozatának kifejezést tud adni. Ezután Persián Erzsike énekelt cigányzene kíséret mellett. Csengő hangon előadott éneke általános tetszésben részesült s közkívánatra még egy számot kellett előadjon. Majd Varró Berta és Nagy Elemér tanár adtak elő egy szépen sikerült dialogot. Konez Ármán magyar éneke következett ezután. Sikere óriási volt, amint nem is lehetett másként, közönségünk előtt már régidőtől fogva ismert énektudásánál, fejlett hangjánál és gyakorlottságnál fogva Többször meg is kellett ismételnie énekét, a hálás publikum zajos óvációi mellett. A szereplők valamennyien zajos tapsokat kaptak. A következő fillérestély február 3-án lesz s Szabó Andrásné, Barabás Andrásné és Bod Emma rendezik. A program a következő: Hettyei Gabriella monologot ad elő, Roediger Melania és Molnár Margit zongoráznak, Szabó Árpád felolvas.

— **Halálozás.** A széles körben kiterjedt Kassay-családnak gyásza van. Kassay F. Domokos kereskedő, vármegyénk törvényhatósági bizottságának és városunk képviselőinek tagja, élete 75-ik évében, folyó hó 28-án este 7 órakor, szív-szélhűdésben meghalt Lővétén. A haldogult hült tetemét tegnap Lővétéről Dr. Kassay Albert városi főorvos, mint az elhunyt veje lakásába szállították s onnan d. u. 3 órakor általános részvét mellett az ev. ref. sirkertben helyezték örök nyugalomra. Halálát neje szül. Bodrogi Julán kívül a Budik, Orbán, Dr. Kassay, Ferenczy, Blájer és Lőrinci családok gyászolják, mintegy harminc unokával és egy dédunokával.

— **A székelyudvarhelyi elemi iskola ügye** iránt, mint már megirtuk általános az érdeklődés. A felmerült tervek szerint az óvoda, az elemi iskola és az iparos tanonciskola is csekély átalakítással ugyanazon épületben nyerne elhelyezést. — Magunk részéről más megoldás hiányában ezt a tervet elfogadhatónak tartjuk, habár féltő, hogy az épület háromfelé tagolásával az egyes részek nem lesznek elegendők a különböző rendeltetésű

tanügyintézmények elhelyezésére. Tekintettel arra, hogy egyelőre ez a megoldás is jobb a mi állapotnál, ezt a kérdést napirenden fogjuk tartani és reméljük az intező körök energikus intézkedését.

— **Táncoszuor estélyek.** Tamás János aradi okl. táncitanító néhány nap óta igen szép számú tanítványával egy nyolc hétig tartó tánciskolai tanfolyamot nyitott meg városunkban, a polgári önképző kör nagytermében. Ma (vasárnap) este 8 órától éjfél 12 óráig s ezután minden vasárnap koszuor-estélyeket tart személyenként 40 fillér és nraknak 60 fillér belépési díjak mellett. Akik tévedésből meghívót nem kaptak volna, azért egész bizalommal forduljanak a táncitanítóhoz.

— **A Tűzoltó egylet nyilatkozata.** Vettük a következő sorokat: „A „Székely-Udvarhely“ f. évi 8-ik számában megjelent alaptalan támadásra egyelőre kijelentjük, hogy a rágalmakkal szemben egyletünk tisztázása végett a parancsnokságnak f. év és hó 28-án tartott ülésében hozott határozata alapján parancsnokságunk ellen a fegyelmi eljárás megindítását kérelmeztük. Cikkirő urnak támadásaira, majd a vizsgálat befejezése után lesz alkalmunk reflektálni. A vizsgálat elé vágni nem akarunk. A székelyudvarhelyi önkéntes tűzoltó-egylet parancsnoksága.“ A cikk íróinak erre a következő megjegyzése van: „Nagyon téved a tűzoltó egylet, ha azt hiszi, hogy neki joga van kijönni magát a nyilvánosság ítélete alá. Én mint hírlapíró nemcsak kötelességet teljesítettem, midőn rámutattam az elkövetett hibákra, hanem jogot is gyakoroltam: a sajtó ellenőrző jogát, melyben magamat sem korlátozni, sem terrorizálni nem engedem. — Elismerem, hogy a tűzoltó személyzet önkéntességénél fogva bizonyos kiméletet érdemel, de ennek is határt szab a város közönségének érdeke, mely közönség az anyagi terheket viseli. Én ezen a határon túl nem léptem s nem fogok lépni most sem, midőn személyes éli támadást kovácsol az egylet, noha én személyeket nem támadtam, csak az igazság jóhiszemű tudatában, közérdekből, a mindenki által ismert tényeket regisztráltam. — A kilátásba helyezett vizsgálatot várom. Ha nem nekem fog igazat adni a vizsgálat, le vonom a konzekvenciákat s lesz bátorságom bevallani tévedésemet, vagy viselem a felelősséget ott, ahol annak helye van, a sajtó bíróság előtt is. Polemiába azonban nem bocsátkozom, mert személyes hurcolódnak helye nincs ebben az ügyben, bármilyen nagy kedvet árus is el erre, a fennti nyilatkozatnak egy erkölcsi testülethez nem illő tenorja. T. y.“

— **Gazdasági előadás.** Az udvarhelymegyei gazdasági egylet által rendezett Gazdasági előadások, mint a körülményekből látszik, nagyon szépen sikerülnek. Örömmel regisztráljuk ezt a tünetet, mert ebből népünk fogékonyságának biztató jeleit olvassuk ki. Legutóbb is szépen sikerült gazdasági előadást tartott Zetelakán, f. hó 24-én, a közönség értelmiségének jelenlétében Hlatky Miklós gazd. egyt. titkár. Előadásának tárgyát a talajmivelés, javítás és termőerejének megtartása képezte. A tanulságos előadást élénk figyelemmel kísérték a jelen voltak s hálásan fogadták az e tárgyban kiosztott ismertető füzeteket is. Azután Lich Gyula állatorvos tartott előadást a ragadós állatbetegségek ellen való védekezésről. Mindkét előadónak köszönetet mondott az egybegyűlt hallgatóság, mely a hallottakból bizonyára igen sokat tanult is.

— **Az utcaseprők és lámpagyújtók tűzoltó-jelvénye.** Előrebocsátjuk, hogy a helybeli önkéntes tűzoltó-egyesület, mint olyant bántani, nincs szándékunkban. Azt azonban a város egész polgársága némi idegenkedéssel szemléli, hogy az utcaseprők és lámpagyújtók is teljes önkéntes tűzoltói parádében szerepeljenek nap-nap után — más irányu foglalkozásuk közben. Vajjon ezt a nem épen helyes állapotot egy kis változtatással nem lehetne-e komolyabb színezetűvé tenni oly formán, hogy az utcaseprői és lámpagyújtói foglalkozásban levő tűzoltók valamely más jelvény-nyel láttassanak el s ezen közben a tűzoltói ruházatot ne viseljék. Így valószínűleg igen sok „olcsó vice“-től megszabadulnának.

— **Hirtelen halál.** Zetelakáról írják lapunknak, hogy ott Szabó Ágoston, a község egyik kedveltebb embere, f. hó 26-án gazdasági munkája közben hirtelen rosszul lett, s néhány pillanat alatt meghalt.

— **Kereskedők kötelező társulása.** Egy vidéki kereskedő-társulat feliratot intézett a kereskedelmi miniszterhez s ebben kéri, hogy az ipartörvény revideálása keretében a kereskedői élet-

foglalkozás szakszerű képzéséhez kötése, a felburjánzott tisztességtelen verseny hatályos megátalása és az összes kereskedők kötelező társulása szabályoztassék. A kötelező társulás törvényhozási szabályozását a társulat úgy a kereskedelem tisztessége és felvirágzása, valamint általános érdekü nemzeti és szociális kérdések helyes megoldhatása érdekében is felette kívánatosnak és szükségesnek tartja.

Csarnok.

Szeretnék én . . .

Szeretnék én magasra felrepülni,
Hol kitárul a kéklő végtelen,
E világot s zaját elkerülni,
És csillag-fényes, holdas éjjelen
Bolyongni az űrben némán, halkkal . . .
. . . S hogyha eljön az enyhe hajnal:
Eltűnni ismét észrevételen . . .

Szeretnék én mezei virágon
Harmatsepp lenni kora reggelen,
S mint a kis madár a hajló ágon,
Ott ringatózni lassan, csendesen . . .
. . . S mikor a napnak első sugarára
Tündér szárnyain leszáll a tájra:
Eltűnni ismét észrevételen . . .

Havasy Gyula.

Közgazdaság.

Gazdasági előadások. Az „Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület” ma (vasárnap) a következő ingyenes előadásokat fogja megtartani vármegyénkben:

9. Bethlenfalva, január 31-én: „A kettős termelésről” *Hlatky Miklós.* „Szavatosság az állatkereskedelemben”, *Zonda József.*

10. H.-Szt.-Márton, január 31-én: „Az állatgyógyászat köréből” *Perl Jenő.* „A talajról és annak termőerejének fentartásáról és a tagosított birtok berendezéséről” *Györfi István.*

11. Székelykeresztúr, január 31.: „A hitelszövetkezetekről” *Lőrincz István.* „A kül- és belterjes gazdálkodásról” *Szentannai Sámuel.*

A zab termeléséhez. A zab általában igénytelenebb növényeink közé tartozik, a mit eléggé bizonyít már azon körülmény is, hogy a vetésforgóban az utolsó helyet szokta elfoglalni; részben, mert igénytelen, másrészt pedig, mert igen élelmes növény úgy, hogy kevésbé jó vagy tápanyagokban szegény, esetleg kiélt talajon is elég jó terméseket szolgáltat. Ezen tulajdonságát azonban a legtöbb helyen tulságosan kihasználják, a minek azután természetszerű eredménye a csekély termés, rosz, silány minőség és alacsony hektoliter súly; mert az igaz, hogy silányabb és tápanyagokban szegényebb talajokon is megterem, mivel gyökérzete erősebb s így általa nagyobb területről képes a tápanyagokat összegyűjteni, feloldani és szervezete felépítésére fordítani, de tekintetbe kellene venni itt azt is, hogy rendszeres trágyázással s helyes műveléssel mennyivel növekedne terméshozama s számítást kellene tenni, vajjon nem fizetné-e ki magát az, ha rendszeres trágyázásban részesítenénk? Nem hagyható figyelmen kívül továbbá az sem, hogy az ilyen módon a zab után tulságosan kiélt és kiszarolt talajt sokkal nehezebb rendes kulturállapotba hozni s annak tápanyag tartalmát annyira növelni, hogy azon más igényesebb növények is megtalálják a sikeres termelésükhöz szükséges feltételeket és tápanyagokat. Ezért ha állótrágyázásban nem is része-

sitjük a zabot, legalább az egyes speciális trágyákkal kellene termelésének sikerességét biztosítani s ezáltal egyuttal oda is hatni, hogy talajaink tápanyagtartalma és természetes ereje tulságosan ki ne zsaroltassék. Ilyen speciális trágya a kálifoszfat-trágya, a melylyel könnyebb talaj-nemekben, a melyek tudvalevőleg káliban hiányt szenvednek, mint a tőzeges, homokos talajok alkalmazásával igen szép eredményekre jutottak. Különösen igényesebb zabfélések termelésénél veendő ez figyelembe, a melyek helyes talajművelés és rendszeres trágyázás nélkül rövid időn belül degenerálódnak s akkor azután az általános vélemény róluk az, hogy „jönnek váltak be”, pedig annak csak a termelő az oka, mert nem adta meg nekik azon kedvező feltételeket, a melyek a hőterméshozam és jöminőség létrehozásához feltétlenül szükségsek.

Szerkesztői üzenetek.

D. I. Karácsonfalva. Őszintén sajnáljuk, de panaszával nem foglalkozhatunk. Forduljon a hibás előjárók fölöttes hatóságához, ott igazságot szolgáltatnak az elorzott sértés ügyében.

B. I. Tisztelendőségéd talán tréfált a beküldött versekkel, vagy gunyolódik velünk? Mi vissza fordíthatnók a viccet és kiadhatnók a verseket. Ez esetben sem mi lennénk a vesztesek. Egyébként béke velünk.

E. K. K. Muzsna. Megkaptuk és köszönjük az igen érdekes tárcaközleményt. Ohajtása szerint cselekszünk.

Sz. L. M. Mult számunkban már megemlékeztünk. Készséggel közöljük, ha nevünkben elkéri és hozzánk beküldi. Különben szives köszönet s máskor nagyobb gyorsaság!

Holnap.

Holnap.

A székelyudvarhelyi „Tisztviselői kör” nek táncal egybekötött szini-előadásán — szinre kerül:

A három kalap.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta Hennequin Alfréd.

SZEMÉLYEK:

Dupraillon Edgárd	—	Pázmán József ur.
Szilveszter Jenő	—	Puskás István ur.
Témedódt Adolf	—	Burger Arthur ur.
D'Hervey Pál	—	Báts Károly ur.
Baptiste, inas	—	Mántó Miklós ur.
Izabella, Dupraillon neje	—	Mántó Irén k. a.
Luiza, leánya	—	Gotthárd Juliska k. a.
Annette, szobaleány	—	Nevelits Ilonka k. a.

Történet Párisban. Idő jelenkor.

A mulatság napja: 1904. február hó 1.

Színhelye: „Budapest-szálloda” nagyterme.

o o o Kezdeté este pont hét óraker. o o o
Jegyek előre válthatók *Betegh Pál* könyv-, papir-,
— író- és rajzszekereskedésében Székelyudvarhelyt. —

Nyilt-tér*

A szilárd és folyékony
Sarg-féle Szappan
Glycerin-
a bőrt fehérré
és gyöngéddé teszi.
Mindenütt kapható.

Sarg-féle Glycerin szappan

ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél a leggyöngébb korban a **legkitünőbb tisztító szernek** bizonyult. Ismert tekintélyek, mint dr. Hebra tanár, Schauta, Frühwald, Breus Károly és Gusztáv, Schaudlbauer stb. által a legjobb eredménnyel használják.

* Az e rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget sem vállal a Szerk.

A legjobb és legolcsóbb

közvetítő az

apróhirdetés!

Aki gyorsan és előnyösen házat, birtokot, üzletet, árut venni vagy eladni akar, **Aki** bármiféle állást vagy foglalkozást keres, **Aki** lakást, üzletet, birtokot stb. bérbe venni vagy adni kíván, **Aki** társat, pénzkölcsönt stb. keres, **Aki** szakácsnőt, o szobalányt, mindenest, gyermekleányt keres, **Aki** férjhez menni, nősülni, vagy más ismeretséget, vagy levelezni akar,

biztosan és leggyorsabban eléri célját, ha igénybe veszi a

„Székely-Udvarhely”

Apró hirdetés

rovatát, ahol minden egyszerű nyomásu szó csak négy fillér.

Kiadó üzlethelyiség. Faluhelyen, a legjobb központon, kirakattal, 2 egymásban nyíló szobával, külön udvarral bíró előkelő üzlethelyiség több évre haszonbérbe adatik. Feltételek megtudhatók e lap kiadóhivatalában.

Épp most jelent meg a Franklin-Társulat kiadásában a

Magyar Remekírók

negyedik sorozata.

A negyedik sorozatot különösen a Széchenyi-kötet teszi érdekessé. Ezt Berzeviczy Albert állította össze a legnagyobb magyar műveiből s oly bevezetéssel látta el, mely essay-irodalmunkban kiváló helyet fog elfoglalni.

Nagy figyelmet fog kelteni a kuruc-költészet kötete is, melyet Erdélyi Pál szerkesztett nagy rátermettséggel.

Ezenkívül Vörösmarty IV. kötete, Tompa II kötete és Kisfaludy Sándor I. kötete jelentek meg a sorozatban. Az utóbbihoz Heinrich Gusztáv irt nagybecsű bevezetést.

A három sorozatban a következők művei jelentek meg: Arany János, Csiky Gergely, Czuczor Gergely, Garay János, Kazinczy Ferenc, Kölcsey Ferenc, Kossuth Lajos, Reviczky Gyula, Szigligeti Ede, Tompa Mihály, Vajda János, Vörösmarty Mihály.

A Magyar Remekírók 55 kötetben jelennek meg 220 korona árban.

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a Franklin Társulat részletre is.

Pénzt, sok pénzt, havonként 1000 koronáig kerekíthet mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül. Küldje be címét „E 452” jelleg alatt a következő címre: Annoncen-Abteilung des „Merkur” Mannheim, Meerfeldstrasse No 44.

Fogorvos Székelyudvarhelyt.

Dr Kovács Géza egyetemes orvostudor fog- és szájspecialista műterme Kossuth-utca 56. sz. alatt. Szerényebb viszonyok között levő vidéki földműveseknek foghuzásokat és más apróbb műtétet 1 koronáért, teljesen szegényeknek pedig díjtalanul eszközöl.

A hölgyvilág részére ajándékul!

Minden t. hölgy saját maga — minden divat szerint — fáradtság nélkül készítheti ruháját az **igazítható**

női Taille-szabászati készülék

segélyével, anélkül, hogy a szabászati rajzot megtanulta volna. E készülék minden testalkat részére — Célszerűségét és használhatóságát számos elismerő-iratok bizonyítják. — Minden kulturállamban törvényesen védve és szabadalmazva.

Egy készülék ára — utánvét mellett — 3 korona. Megrendelhető és kapható az akadémiailag vizsgázott feltalálónál:

Guschelbauer Antalnál,
Sopronban.

Képviselek minden helységben kerestetnek.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Mint gyógyviz csodahatásu.

Kászoni Főkut.

Természetes gyógy borviz!

Kizárólagos főraktár Udvarhelyvármegye egész területére: SZENTPÉTERY GERGELY fűszer-, üveg-, porcellán- és diszműáru kereskedésében Székelyudvarhelyt, Deák-tér 15 szám alatt. — Üvegenkénti ára 12 fillér.

Mindig friss szállítmány.

Faeladási hirdetemény.

Udvarhelyvármegye homoródi járás Lövéte község határán fekvő és az ottani közbirtokosság tulajdonát képező „A” üzem osztály 25 osztag és „B” üzem osztály I. o. s. 2. osztályából kibélyezett 1297 drb luc és jegenye fenyő f. évi február hó 10-ik napján d. e. 10 óráján kezdve zárt írásbeli ajánlattal egybekötött nyilvános árverésen elfog adadni Lövéte község házában.

A kibélyezett 1297 drb fa 1330 m³ mü és 72 m³ tüzi fát tartalmaz, melynek kikiáltási ára 3665 korona, bánatpénz ennek 10 százaléka.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek

A részletes becslés adatai és árverezési feltételek Lövéte község közbirtokosságának elnökénél (u. p. Lövéte) és a vargasi m. kir. járási erdőgondnokságnál (u. p. Olasztelek) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Bencze Lőrinc,
bírt. elnök.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszert, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghűléseknel.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József,** gyógyszerésznél Budapestben.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók. **Rudolstadt.**

Kapható Székelyudvarhelyt:

Koncz Armin gyógyszerárban.

Közgyűlési meghívó.

Az udvarhelymegyei takarékpénztár részvénytársaság 1904. február hó 14-én délelőtt 9 órakor Székelyudvarhelyen, hivatalos helyiségében tartja

XXII-ik rendes közgyűlését.

T Á R G Y S O R O Z A T:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése a lefolyt üzletévről a mérleg megállapítása és a nyereség felosztására vonatkozó javaslata.
2. Az igazgatóság és felügyelő bizottságnak szabályszerű felmentése iránti határozat.
3. A tisztviselők lakbérének felemelése iránti indítvány és megállapítása azon időpontnak, melytől a gyakornokoknak az ötödéves korpótlékokhoz való igénye kezdődik.
4. Választás.

A közgyűlésre a t. részvénytulajdonosok azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt a gyűlés megnyitására lehetőleg a megelőző két napon az intézet pénztáránál letenni s magukat igazoló jeggyel ellátni sziveskedjenek.

Székelyudvarhely, 1904. január 13.

Az igazgatóság.

Alkalmi vásár!

Különböző alkalmakra igen szép és értékes ajándéktárgyak állanak a n. é. közönség rendelkezésére, u. m.:

Remek mesés-, képes- és ifjúsági könyvek dus raktára. Disz- és ajándék-könyvek. Emlék-könyvek és disz-es naplók. Képes levelező-lap albumok.

Legfinomabb és divatos levélpapírok disz-es dobozokban. Papir- és írószert ujdonságok. Disz-es tentatartók és finom különleges tollszárak.

Értékes és olesó tollkések. Női finom bőr kézitáskák. Divatos óra- és nyakláncok. Pénztárcák és pénzes erszények dus választékban.

Valódi kínai kézi- és diszlegyezők. Dohány-, szivar- és szivarka-tárcák finom bőr- és ujezüstből s más kedvelt anyagokból. Hegedük és hegedűfölszerelések.

Hegedű- és citerahúrok. „Turull” szabadalmazott író-toll-betét. Disz-es kiállítású lámpa-ernyők. „Rapid” töltő tollszár. A legkülönbözőbb író-nok.

Magyar- és Tudományos Zseb-könyvtár teljes számban. Benedek Elek-féle Kis Könyvtár összes kötetei raktáron. Képes budapesti szakcs-könyv.

Naptárak nagy választékban. Disz-es tárca-naptárak. Jegyzékönyvek és üzleti könyvek. Ima- és énekkönyvek. Helybeli, művészi és alkalmi levelező-lapok.

Szent-képek dus választékban. Bárhol megjelent könyv- és zenemű itt az eredeti bolti, vagy a hirdetett leszállított ár mellett a legrovidebb idő alatt megkapható.

Az itli felsorolt és még igen sok raktáron levő ajándéktárgyak a legjutányosabb áron kaphatók:

BETEGH PÁL könyv-, papir-, író- és rajzszerkereskedésében

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 15-ik szám alatt.